

Lausuntopyyntö Pohjois-Savon hyvinvointialueen aluehallituksen 28.2.2024 § 55 päätöksestä koskien palvelujärjestelmän uudistusta

khall 22.04.2024 § 45
62/00.01.02/2024

Valmistelija	kunnanjohtaja
	<p>Pohjois-Savon hyvinvointialue on pyytänyt Rautavaaran kunnalta ja muilta sidosryhmiltä lausuntoa liittyen palvelujärjestelmän uudistamiseen 30.4.2024 mennessä.</p> <p>Liitteenä esitetään pöytäkirjanote § 55, palvelujärjestelmän uudistus luonnos Ahall 28.2.2024 sekä lisäykset ja korjaukset palvelujärjestelmän uudistaminen Ahall 28.2.2024.</p>
Esittelijä	Kunnanjohtaja Mikko Kärnä
Päätösehdotus	<p>Kunnanhallitus päättää esittää lausuntonaan Pohjois-Savon hyvinvointialueelle seuraavaa:</p> <p>Rautavaaran kunta kiittää mahdollisuudesta saada lausua Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelujärjestelmän uudistuksesta.</p> <p>Rautavaaran kunnassa on pitkät etäisyydet, korkea sairastavuus ja ikäihmisiin vahvasti painottuva ikärakenne. Kunnasta ei ole myöskään ole kattavia julkisia asiointiyhteyksiä muualle Pohjois-Savoon. Näihin seikkoihin peilaten Rautavaaran kunta katsoo, että palvelujärjestelmä uudistus on toteutettava siten, että rautavaaralaisten lähipalvelut säilytetään nykyisellä tasolla.</p> <p>Kunta on tyytyväinen siitä, että jokaisessa virkamiestyönä valmistellussa ehdotuksessa Rautavaaran kunnassa ollaan säilyttämässä hyvinvointipiste. Tämän hyvinvointipisteen palvelutaso on kuitenkin edelleen tarkentamatta ja kunta katsoo, että hyvinvointipisteen on välttämätöntä tarjota täysin vastaavia palveluita kuin terveyskeskus nykyiselläänkin tarjoaa, vaikka palveluiden tarjoamisen muoto osaltaan saattaisikin uudistuksessa muuttua. Sama koskee erilaisia kunnassa tarjottavia asumispalveluja sekä kotihoitoa.</p> <p>Rautavaaran kunta kannattaa palveluiden digitalisaatiota sekä esimerkiksi etävastaanottojärjestelmän kehittämistä ja kotiin vietäviä palveluita, kuten ne uudistuksessa mainitaan, mutta huomauttaa samalla, että mikään näistä ei voi nykyisellään täysin korvata perusmuotoista, hyvinvointipisteessä tapahtuvaa säännöllistä vastaanotto toimintaa tai esimerkiksi ikäihmisten- ja vammaisten asumispalveluita. Ne on järjestettävä lähtökohtaisesti nykyisellä toimintatavalla.</p> <p>Edelleen Rautavaaran kunta haluaa kiinnittää hyvinvointialueen huomion tukipalveluiden organisointiin. Onnistuneen diagnosoinnin ja asiakkaiden palvelutarpeiden arvioinnin kannalta on välttämätöntä, että esimerkiksi laboratoriopalveluiden nykyinen laajuus säilytetään tulevassa hyvinvointipisteessä. Tukipalveluiden karsiminen johtaisi asiakkaiden kohtuuttomaan siirtelyyn sekä ns. pompotteluun eri palvelupisteiden sekä erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon välillä. Tämä saattaa aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia.</p>

Rautavaaran kunta pitää myös välttämättömänä, että kotihoidon palvelutarpeen arviointi sekä itse palveluiden suorittaminen toteutetaan jatkossakin mahdollisimman paikallisesti.

Sosiaali- ja terveydenhuollon kokonaisuudesta keskusteltaessa keskustelu kääntyy usein nimenomaan terveydenhuollon palveluihin. Rautavaaran kunta haluaa muistuttaa, että kyseessä on kuitenkin tätä laajempi kokonaisuus. Esimerkiksi Vantaan traagiseen kouluampumiseen peilaten on täysin välttämätöntä, että Pohjois-Savon hyvinvointialue turvaa Rautavaaralla kattavan kouluterveydenhuollon, koulupsykologipalvelut sekä riittävät mielenterveyspalvelut lapsille, nuorille ja aikuisille.

Rautavaaran kunta haluaa tässä yhteydessä kiinnittää hyvinvointialueen huomion myös kunnan kanssa tehtävään laajamittaiseen yhteistyöhön lasten ja nuorten pahoinvoinnin torjumisessa. Tämä ei voi onnistua, ellei keskusteluyhteys toimi molempiin suuntiin. On valitettavaa, että alkuvaiheessa kommunikaation on pitänyt tapahtua hyvin monessa asiassa kunnan suunnalta hyvinvointialueeseen, eikä toisinpäin. Vastuuviranomaisen on vastattava, että yhteys tukevaan viranomaiseen toimii ja yhteistyö on saumatonta.

Uudistuksessa on lopulta kyse rautavaaralaisten perustuslaillisista oikeuksista. Perustuslaki takaa jokaiselle oikeuden riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin. Pitkien etäisyyksiensä, olemattoman joukkoliikenteensä, väestön sairastavuuden sekä kunnan ikärakenteen nojalla Rautavaaran kunta katsoo, että kaikki leikkaukset rautavaaralaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin nykyisestä olisivat ristiriidassa perustuslain 19§:n kanssa.

Rautavaaran kunta katsoo, että hyvinvointialueen on myös viipymättä vahvistettava sen tilatarpeet Rautavaaran kunnassa ja solmittava tiloista uudet vuokrasopimukset. Kunta esittää, että tulevat vuokrasopimukset solmitaan 10 vuodeksi kerrallaan. Tämä takaa jatkuvuuden ja työrauhan eri kunnissa sijaitseviin palvelupisteisiin.

Erikoissairaanhoidon osalta Rautavaaran kunta katsoo, että Kuopion yliopistollisen sairaalan toimintojen kehittämisen tulee olla avainasemassa kuitenkin unohtamatta, että esimerkiksi päivystyspalveluita on tarjottava myös muualla hyvinvointialueella riittävän kattavasti asiakastarpeisiin perustuen.

Ylipäättään olisi tärkeää, että hyvinvointialueen palveluita uudistettaessa pidettäisiin aina mielessä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamisen alkuperäinen lähtökohta: peruspalveluiden turvaaminen. Nyt näyttää valitettavasti siltä, että tämä tavoite on osaltaan unohtanut. Olisi tärkeää säilyttää jokaisessa hyvinvointialueen kunnassa vähintäänkin perustason palvelut ja etsiä leikkauskohteita muualla.

Esimerkiksi ympärivuorokautista lääkäripäivystystä tärkeämpää on, että sairaanhoitajan luo pääsee vastaanotolle säännöllisesti erikseen ilmoitettujen vastaanottoaikojen puitteissa ja että lääkäri sekä hammaslääkäri pitävät viikottaisia vastaanottojaan jokaisessa kunnassa. Rautavaaran kunta katsoo, että erikoistason palveluita on mahdollista kehittää myös osaltaan keskittämällä niitä, mutta perustason palveluihin ei tue kajota.

Päätös

Hyväksyttiin yksimielisesti.